

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 13.Gf.40.245/2024/6.

A felperes:

Felperes1

(cím2)

A felperes képviselője:

Pivarnyikné dr. Juhász Emőke Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pivarnyikné Juhász Emőke ügyvéd)

(cím1)

Az alperes:

Alperes1

(cím4)

Az alperes képviselője:

Dr. Maróti Gyöngyvér ügyvéd

(cím5)

A per tárgya: közgyűlési határozat hatályon kívül helyezése

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 2.G.40.351/2023/29. (2024. szeptember 27.)

A fellebbezést benyújtó fél: felperes (31. sorszám)

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1.002.787 (egymillió-kétezer-hétszáznyolcvanhét) forintra felemeli. Egyebekben az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 107.425 (százhétezer-négyszázhuszonöt) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 2023. november 27-én indított keresetet az alperessel szemben, amelyben kérte, hogy az elsőfokú bíróság helyezze hatályon kívül az alperes 36/2023. (IX. 29.) számú – a felperest az alperes egyesület tagjai közül kizáró – határozatát. A keresetlevél mellékleteként csatolt megbízási szerződésben a jogi képviselőjének munkadíját 35.000 forint + általános forgalmi adó (a továbbiakban: áfa) óradíjban és 10% + áfa óradíjra vetített költségátalányban kötötték ki. A felperes a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) előírása szerint megszerkesztve 23 oldalon foglalta össze a keresetet, és jelezte, hogy a jogi képviselőjével kötött ügyvédi megbízási szerződés alapján számítja fel a költségeit, amelyhez a tárgyalás berekesztése előtt becsatolja a részletes óradíj kimutatást.

[2] A 2024. augusztus 30-ra kitűzött folytatólagos perfelvételi tárgyaláson a felperes jogi képviselője bejelentette, hogy a korábban benyújtott költségjegyzék szerint bruttó 982.062 forintba tart igényt, amelyhez hozzászámítja a tárgyalásra történő felkészülést igénylő további 1 órát, a költségjegyzék összeállítására felszámított fél órát és a tárgyalás időtartama szerinti összeget, valamint a 10%-os költségátalányt és 36.000 forint eljárási illetéket.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével hatályon kívül helyezte az alperes 36/2023. (X. 29.) számú közgyűlési határozatát, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 727.917 forint perköltséget.

A felperest megillető perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdés alkalmazásával döntött, amelynél számításba vette a felperes által megfizetett 36.000 forint eljárási illetéket és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. § (1)-(2) bekezdés és a 4/A. § (1) bekezdés szerint meghatározott ügyvédi munkadíjat. A felperes által felszámított ügyvédi munkadíjat a per tárgyának értékéhez képest kirívóan magasnak ítélte meg. Az ítélet indokolása szerint a perköltség megállapításánál figyelemmel volt arra, hogy a felperes jogi képviselője valamennyi tárgyalási határnapon megjelent, érdemi nyilatkozatokat tett, és utalt a felperes által benyújtott beadványokra (keresetlevél, válaszirat, előkészítő irat). Mindezek együttes értékelésével a jogi képviselő által kért összeg 60%-ban 691.917 forintban állapította meg az ügyvédi munkadíj mértékét.

[4] Az ítéletnek a perköltségről szóló rendelkezése ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte, hogy annak részbeni megváltoztatásával a másodfokú bíróság emelje fel 1.104.300 forintra a felperest megillető perköltség összegét.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság döntése sérti a Rendelet 2. § (2) bekezdést, a Pp. 80. §-t és a 85. § (1) bekezdést. A felperes mindösszesen 21 óra 45 percet kért elszámolni, amely nem tekinthető eltúlzottnak. Kiemelte, hogy az alperes a pernyertessége esetére 30 munkaórát vett számításba. Idézte a Rendelet 2. § (2) bekezdést azzal, hogy a perköltségigény mérséklésére kizárólag akkor van lehetőség, ha az a ténylegesen kifejtett ügyvédi munkával nem áll arányban. Arra azonban nincs mód, hogy a bíróság annak összegét a pertárgy értékéhez mérje, mert ez az értelmezés nem felel meg a Rendelet szabályainak. A pertárgy értéke az adott esetben nem befolyásolta az ügy bonyolultságát és összetettségét. A jelen eljárásban a pertárgyérték nem volt meghatározható, ezért nem is lehet ehhez viszonyítani a perköltséget. A megbízási szerződésben kikötött óradíj a szokásos piaci gyakorlatnak megfelel, és a bejelentett óraszám sem tekinthető eltúlzottnak. Megjegyezte, hogy a fellebbezés korlátai között a másodfokú eljárásban csak annak eldöntésére van lehetőség, hogy a pertárgyértékhez viszonyítva van-e mód a perköltség mérséklésére.

A Kúria ügyszám2 számú eseti döntésére hivatkozással kiemelte, hogy az óradíjas elszámolás jellegére tekintettel és az egyes perccselekményekre fordított idő alapján okszerűen meg kell indokolni, hogy miért értékeli a bíróság eltúlzottnak a felszámított összeget. A fél csak ebben az esetben tud megfelelően indokolt jogorvoslatot előterjeszteni. Az elsőfokú bíróság azonban nem végezte el a szükséges arányossági tesztet, indokolása csak általánosságokat tartalmaz. A perköltség nem tartalmaz áfa-t, mert az a felet illeti. Áfa tartalma csak annak van, amit a fél a jogi képviselőnek megfizet, így a megítélt perköltségénél a felmerült – áfa összegével növelt – teljes költséget kell megtéríteni a felperesnek, és ezt a jogszabály nem köti számlák becsatolásához. Nem vitás, hogy van egy másik per is az alperessel szemben, amelynél bizonyos kérdésekben van egyezés, de abban eltérő a tény- és jogállítás, ezért ezen az alapon az ügyvédi munkadíj összege nem mérsékelhető. A felperes által felszámított perköltség kizárólag a jelen perre fordított időt tartalmazza.

[5] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet perköltséget érintő rendelkezésének helybenhagyására irányult.

[6] Előadta, hogy a felperes nem igazolta a felszámítani kívánt perköltség tényleges megfizetését, és számla hiányában az áfa sem érvényesíthető. Az elsőfokú bíróság indokoltan mérsékelte a felszámított összeget. Kiemelte, hogy a felperes jogi képviselője több azonos tárgyú perben látja el a felperes képviseletét, amely kihat az ügyvédi tevékenység mennyiségére is. Az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíj a közgyűlési határozat felülvizsgálata iránti eljárásban méltányosnak tekinthető. A felperes óradíjából kiindulva mindez 16 munkaórát jelent, amely arányban áll a szükséges időráfordítással. Álláspontja szerint nincs törvényes akadálya, hogy a másodfokú bíróság is mérsékelje a munkadíjat és az elsőfokú ítélet indokolását kiegészítésével.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletének az alperes 36/2023. (X. 29.) számú közgyűlési határozatát hatályon kívül helyező rendelkezése a Pp. 358. § (5) bekezdés alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett, ezért a másodfokú bíróság az ítéletnek kizárólag a perköltséget érintő részét bírálta felül.

[8] A fellebbezés túlnyomó részben alapos.

[9] Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvényből (a továbbiakban: Ügyvédi tv.) 30. § (1) bekezdés szerint – a per tárgyát nem érintő kivétellel – a megbízási díj szabad megállapodás tárgya, és a felek költségátalány alkalmazását is kiköthetik. A szabályozás ezáltal lényegében korlátlan lehetőséget biztosít az ügyvédi munkadíjnak a felek megállapodásától függő mértékű kikötésére, és ha a fél a perköltség megállapítását ennek figyelembevételével kéri, a bíróság a Pp. és a Rendelet szabályainak megfelelően bírálja el, hogy mindez milyen mértékben hárítható át az ellenérdekű félre.

[10] A Rendelet 2. § (2) bekezdés a bíróságot arra jogosítja fel, hogy indokolt esetben és csak akkor mérsékelje a megbízási szerződésben kikötött munkadíjat, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A megbízási szerződés alapján felszámított perköltség alapja a felek által meghatározott ügyvédi munkadíj, amely a ráfordított munkaidőhöz viszonyítva óradíjként vagy akár egyösszegben is kiköthető. Ebből következik, hogy óradíj esetében a félnek a Pp. 81. § alapján a képviseleti tevékenységre fordított időtartamot is meg kell jelölnie. A megbízási szerződés a szerződő felekre hárít közvetlen kötelmi jogosultságot és kötelezettséget, míg annak az ellenérdekű félre történő áthárítása a Rendelet 2. § (2) bekezdésben meghatározott szempontok szerint a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, ezért a bíróság attól függetlenül mérsékelheti a kikötött óradíjat, hogy a fél és az ügyvéd jogviszonyában a megbízási díj szabad megállapodás tárgya.

[11] Mindez azt is jelenti, hogy a szabadon megállapítható ügyvédi munkadíj csak akkor hárítható át a másik félre, ha az a piaci viszonyokhoz képest nem kirívóan eltúlzott, és arányban áll a ténylegesen elvégzett, valamint a per tárgyához és állásához szükséges ügyvédi tevékenységgel. A ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenység minősége és mennyisége az ügy jellegétől is függ, és ha a felek az ügy tárgyához, annak egyszerűbb, vagy bonyolultabb

megítéléséhez képest aránytalanul magas ügyvédi munkadíjat kötnek ki, az közvetlen kapcsolatban áll a szükséges mértékű ügyvédi tevékenységgel.

[12] A Rendelet 3. § (2) bekezdésében írt általános szabályok a pertárgyértékéhez viszonyítva határozzák meg az ügyvédi munkadíj mértékét arra az esetre, ha a fél nem a megbízási szerződés alapján számítja fel a költségeit, mert a pertárgy érték nyilvánvalóan meghatározza a képviseleti tevékenység felelősségének súlyát is. Más a helyzet abban az esetben, ha a pertárgyérték nem határozható meg, amelynél a Rendelet egy általános zsinórmértéket alkalmazva óránként 6.000 forintot állapít meg arra az esetre, ha a fél nem a megbízási szerződés alapján számítja fel a költségeit.

[13] A felperes alappal hivatkozott arra, hogy jelen esetben a pertárgy érték nem határozható meg, amelyhez az ügyvédi munkadíj mérséklésének szempontjai nem viszonyíthatók, ezért a mérlegelés alapja – a ténylegesen kifejtett képviseleti tevékenységre is figyelemmel – kizárólag a keresettel érvényesített jog és az annak alapjául szolgáló tények összetett megítélése lehet, így értékelni kell azt is, hogy a felszámított munkaórák mennyiben állnak arányban a tevékenység ellátásához szükséges időtartammal. Erre tekintettel a felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem a Rendelet szerinti mérlegelési szempontokat alkalmazta az ügyvédi munkadíj mérséklésénél, mert nem értékelte a kifejtett tevékenység időszükségletét, a per tárgyának bonyolultságát, emellett ebben az esetben az ügyvédi munkadíj mérséklésénél a nem meghatározható pertárgyértéknek értelemszerűen nincs jelentősége.

[14] A másodfokú bíróság ezért a fenti szempontok figyelembevételével bírálta el a felperes fellebbezését, és nem látott indokot arra, hogy a felperes által számításba vett ügyvédi munkadíjként felmerült költség összegét a Rendelet 2. § (2) bekezdés szerint felülmérlegelje.

[15] Az alperes a közgyűlési határozatával kizárta a felperest a tagjai közül, ezért a felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:35. § alapján indított keresetet az alperessel szemben. Az ügy elbírálása az alapszabály szerinti működésnek a Ptk. rendelkezéseivel történő egybevetése mellett egyrészt alaki, másrészt tartalmi kérdések vizsgálatát igényelte. A hazai értékviszonyokra tekintettel a 35.000 forintos óradíj nem minősül kirívóan eltúlzottnak és aránytalanul magasnak, és a pertárgyérték szerinti meghatározás lehetőségének hiánya nem jelenti azt, hogy a jogi képviselettel felmerült érdemi tevékenység és az azzal járó felelősség nem érheti el azt a szintet, amely arányban áll a kikötött óradíjjal.

[16] A felperes a Ptk. és az alapszabály alapján részletesen, több okra is visszavezethetően megjelölte a kérelem indokait, és a kereset alapjául szolgáló tények körében a Ptk. rendelkezéseinek alkalmazásán túl részletesen és körülményesen értékelte az alperes alapszabályát is. Az alapszabály 6.5.5.2. pontja szerinti kizárási eljárásnál több együttes szempontot kell elbírálni, amelyhez képest a felperes minden kérdésre kiterjedően részletesen kitért a kereset jogi és ténybeli indokaira. A jogi képviselet ellátásával összességében számításba vett 21 óra 45 perc, 8 munkaórával számítva alig 3 munkanapot

vesz igénybe, amely a keresetlevél, valamint több előkészítő irat és a tárgyalásokon való jelenlét figyelembevételével nem tekinthető eltúlzottnak.

[17] Mindezek együttes értékelésével a másodfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy jogi képviselet ellátásával összefüggésben a felperes által felszámított 35.000 forint óradíj és a megjelölt munkaórák nem tekinthetők eltúlzottnak, ezért megállapította, hogy a felperes elsőfokú perköltségként igényt tarthat az általa megjelölt 761.250 forint áfa-val növelt összegű ügyvédi munkadíjra és a megfizetett 36.000 forint eljárási illetékre.

[18] Az Ütv. 30. § (1) bekezdés szerint a fél és az ügyvéd által megkötött megbízási szerződésben költségátalány is kiköthető, ugyanakkor a Rendelet – egyebek mellett – azokat a rendelkezéseket tartalmazza, amelyek alapján a megbízási szerződésben kikötött megbízási díj és költség a polgári peres eljárásban az ellenérdekű féllel szemben is érvényesíthető, ezért a fél a költségeit a Rendelet szabályainak keretei között háríthatja át a másik félre, és a már kifejtett indokokra tekintettel a megbízási szerződés kötelmi hatálya kizárólag a jogi képviselőre és a megbízójára terjed ki. A Rendelet 2. § (1) bekezdés alapján az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségként a megbízási szerződésben kikötött munkadíjon felül az ügyvédje részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadásokat számíthatja fel, így a megállapodott ügyvédi munkadíj arányában kikötött költségátalány nem vehető számításba, a jogi képviselő kizárólag az ügyfele által már megfizetett indokolt készkiadásainak megtérítését kérheti. Mindezek alapján a másodfokú bíróság a felperes által igényelt 10% + áfa összegű költségátalányt indokolt és megfizetett készkiadásként a felperest megillető perköltség megállapításánál nem vehette számításba.

[19] A Pp. 80. § alapján a perköltség a félnél – a perben vagy azt megelőzően – a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült minden költség, míg a Pp. 80. § (2) bekezdés szerint a bíróság meghatározza a perköltség összegét és a megtérítésére köteles személyt annak megfizetésére kötelezi. Az áfa ezzel szemben az államháztartás központi kormányzata költségvetésének bevétele, amelyet – egyebek között – az adóalany (jelen esetben a jogi képviselő) ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtása után kell fizetni [az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfatörvény) 1. §, 2. § a) pont]. A jogi képviselő a féllel kötött megbízási szerződés alapján a megbízó részére végez szolgáltatást, amelynek költségét a Pp. 80. § és a 81. § szerint az ellenérdekű féllel szemben a fél számíthatja fel a bírósági eljárásban, ugyanakkor a perköltség viselésére kötelezett fél által a másik fél részére kifizetett perköltség az Áfatörvény tárgyi hatályán kívül esik, mert a perköltségre jogosult fél nem nyújt semmilyen szolgáltatást a perköltség viselésére köteles fél részére, így ezzel kapcsolatban adófizetési kötelezettség sem keletkezik. A megbízási díj áfa tartalma ezért csupán a pereskedéssel összefüggésben felmerült olyan indokolt kiadás, amelynek a munkadíjjal növelt egyösszegű megtérítésére a pernyertes fél igényt tarthat. A fél és a megbízott jogi képviselő kötelmi jogviszonya alapján fizetendő áfa mint adó ezért jellegét tekintve önmagában nem része a perköltségnek, csupán annyiban kapcsolódik hozzá, hogy a jogi képviselőnek az ellenszolgáltatás részeként fizetendő adó összege az ügyvédi munkadíj címén felmerült költségek mértékét mint a félnél jelentkező szükségképpen felmerült kiadást megnöveli. Ettől teljesen független, amikor a Pp. szabályai alapján kirendelt ügyvéd díját (pld. pártfogó ügyvéd, ügygondnok) határozattal kell megállapítani, amelynél az ügyvéd a szolgáltatást nem az ügyfélnek, hanem a bíróságnak nyújtja, így a díjmegállapítás szükségességét közjogi jogviszony keletkezteti [Áfatörvény 57. § (2) bekezdés].

[20] A fél a jogi képviselővel kötött megbízási szerződésben kötelmi hatályú kötelezettséget vállalt az abban kikötött díj megfizetésére, és a Rendelet 2. § (2) bekezdés a) pont alapján felszámítható perköltség összegének megállapításához elegendő ezt a kötelezettségvállalását igazolnia. Az ellenérdekű féllel szembeni jogviszonyát az már nem érinti, hogy a félnek az általa vállalt megbízási díjban felmerült pénzbeli ellenszolgáltatást mikor – előzetesen vagy a per befejezését követően – kell teljesítenie, mert az már kifejezetten a megbízottal létrejött szerződéses jogviszonynak a szerződő felek kötelmi jogosultságait és kötelezettségeit érinti. Mindezek miatt az alperes alaptalanul hivatkozott a számla és a megbízási díj teljesítésének igazolása hiányára.

[21] A kifejtett indokok alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú ítéletnek a perköltséget tartalmazó rendelkezése a felperes fellebbezésében előadott okok miatt jogszabálysértő, ezért a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését megváltoztatta, és a felperest megillető elsőfokú perköltséget 1.002.787 forintra felemelte.

[22] A felperes a másodfokú eljárásban nagyobb részben pernyertes lett. A másodfokú eljárásban 3 munkaóra felszámításával 73%-os pernyertessége alapján 97.345 forint ügyvédi munkadíjban és 26.280 eljárási illetékben felmerült perköltség illeti meg, míg az alperes az általa számításba vett 60.000 forint figyelembevételével 16.200 forint ügyvédi munkadíjra jogosult, ezért a Pp. 83. § (2) bekezdés alapján köteles a felperesnek a különbözetként felmerült 107.425 forint forintot megfizetni.

Budapest, 2025. január 29.

Dr. Pusztai Anita s.k.

a tanács elnöke

Dr. Bleier Judit s.k.

előadó bíró

Dr. Ócsai Beatrix Márta s.k.

bíró

A kiadmány hitelül: